

2010 metų ataskaita

Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo
„Finasta“ racionalios rizikos pensijų fondas

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

I. BENDROJI INFORMACIJA

1. Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo „Finasta“ racionalios rizikos pensijų fondo (toliau – Fondo arba Pensijų fondo) duomenys:

Pavadinimas	„Finasta“ racionalios rizikos pensijų fondas
Komisijos pensijų fondo taisyklėms suteiktas numeris	PF-V04-K005-014 (006)

2. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį pateikta ataskaita:

Nuo 2010 m. sausio 1 d. iki 2010 m. gruodžio 31 d.

3. Duomenys apie valdymo įmonę:

Pavadinimas	UAB „Finasta Asset Management“
Įmonės kodas	126263073
Buveinė (adresas)	Maironio g. 11, LT-01124 Vilnius
Telefono numeris	1813
Fakso numeris	(8~5) 273 22 44
El. pašto adresas	info@finasta.com
Interneto svetainės adresas	www.finasta.com
Veiklos licencijos numeris	VJK-005
Pensijų fondo valdytojas, kiti asmenys priimančys investicinius sprendimus	Andrej Cyba, generalinis direktorius Valdybos narys; Petras Kudasas, išdo ir investicijų departamento direktorius; Vitalijus Šostak, Fondų valdymo departamento direktorius, Valdybos narys; Tomas Krakauskas, Portfelijų valdymo departamento direktorius

4. Duomenys apie depozitoriumą:

Pavadinimas	AB SEB bankas
Įmonės kodas	112021238
Buveinė (adresas)	Gedimino pr. 12, LT-01103 Vilnius
Telefono numeris	(8~5) 268 28 00
Fakso numeris	(8~5) 268 23 33

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

II. GRYNŲJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS IR VERTĖ

5. Grynųjų aktyvų (toliau – GA), apskaitos vienetų skaičius ir vertė:

	Ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Prieš metus 2009 gruodžio 31 d.	Prieš dvejus metus 2008 gruodžio 31 d.
Grynųjų aktyvų vertė, Lt	36.611.486,4578	52.395.176,7156	36.611.486,4578	18.883.605,6735
Apskaitos vieneto vertė, Lt	1,2248	1,5626	1,2248	0,9136
Apskaitos vienetų skaičius	29.891.223,2462	33.530.484,7063	29.891.223,2462	20.670.470,8617

6. Per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičius ir bendra konvertavimo suma:

	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė, Lt
Apskaitos vienetų skaičius (konvertuojant pinigines lėšas į apskaitos vienetus)	5.263.692,9185	7.419.158,6420
Apskaitos vienetų skaičius (konvertuojant vienetus į pinigines lėšas)	1.624.431,3744	2.226.664,8400

III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO

7. Atskaitymai iš pensijų turto:

Atskaitymai	Atskaitymų dydžiai		Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuota atskaitymų suma, Lt	Per ataskaitinį laikotarpį sumokėtų atskaitymų suma, Lt
	Maksimalūs, nustatyti fondo taisyklėse	Ataskaitiniu laikotarpiu taikyti		
Nuo įmokų	Iki 1,49% nuo įmokų	1,49% nuo įmokų	87.912	88.684
Nuo turto vertės	0,99% nuo vidutinės metinės turto vertės	0,99% nuo vidutinės metinės turto vertės	430.011	397.583
Už keitimą:	Netaikomas	Netaikytas	-	-
<i>fondo keitimas toje pačioje bendrovėje daugiau kaip kartą per metus</i>	Netaikomas	Netaikytas	-	-
<i>pensijų kaupimo bendrovės keitimas kartą per metus</i>	Netaikomas	Netaikytas	-	-
<i>pensijų kaupimo bendrovės keitimas daugiau kaip kartą per metus</i>	Netaikomas	Netaikytas	-	-
Iš viso			517.922	486.267
BAR*				1,18%
Sąlyginis BIK** ir (arba) tikėtinas sąlyginis BIK				1,29%
PAR*** (portfelio apyvartumo rodiklis)				25,87%

* BAR - bendrasis atskaitymų rodiklis, kuris apskaičiuojamas bendrąsias veiklos išlaidas, kurias sudaro atskaitymai nuo pensijų įmokų ir pensijų turto, dalijant iš vidutinės atitinkamo laikotarpio grynųjų aktyvų vertės.

**Bendrasis išlaidų koeficientas (BIK) – procentinis dydis, kuris parodo, kokia vidutinė subjekto grynųjų aktyvų dalis skiriama jo valdymo išlaidoms padengti. Šios išlaidos tiesiogiai sumažina investuotojo investicijų grąžą. Pažymėtina, kad, skaičiuojant BIK, į sandorių sudarymo išlaidas neatsižvelgiama.

***Portfelio apyvartumo rodiklis (PAR) – rodiklis, apibūdinantis prekybos kolektyvinio investavimo subjekto portfelį sudarančiomis priemonėmis aktyvumą. Subjektai, kurių PAR aukštas, turi daugiau sandorių sudarymo išlaidų.

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

8. Mokėjimai tarpininkams:

Tarpininko pavadinimas	Suteiktų paslaugų aprašymas	Sumokėti mokesčiai	Tarpininko ryšys su valdymo įmone
AB bankas „Finasta“	Komisinis mokestis už tarpininkavimą sudarant vertybinių popierių sandorius	7.759	Valdymo įmonės ir tarpininko kontroliuojantis asmuo yra AB Bankas „Snoras“
AB FMĮ „Finasta“	Komisinis mokestis už tarpininkavimą sudarant vertybinių popierių sandorius	51.208	Valdymo įmonės ir tarpininko kontroliuojantis asmuo yra AB Bankas „Snoras“
Iš viso*	***	58.967	***

* Nurodyti mokesčiai nemažina fondo grynujų aktyvų vertės. Su fondo veikla susijusių tarpininkavimo mokesčių sąnaudas valdymo įmonė apmoka savo lėšomis.

9. Informacija apie visus susitarimus dėl mokėjimų pasidalijimo, taip pat apie paslėptuosius komisinius:

Per ataskaitinį laikotarpį valdymo įmonė nebuvo sudariusi jokių formalių ar neformalių susitarimų dėl mokėjimų pasidalijimo. Fondui nebuvo taikyti jokie paslėpti komisiniai mokesčiai.

10. Pavyzdys, iliustruojantis atskaitymų įtaką galutinei dalyviui tenkančiai investicijų grąžai:

	Po 1 metų	Po 3 metų	Po 5 metų	Po 10 metų
Sumokėta atskaitymų, Lt.	251,40	468,53	703,20	1.376,19
Sukaupta suma, jei nebūtų atskaitymų, Lt.	10.500,00	11.576,25	12.762,82	16.288,95
Sukaupta suma, esant dabartiniam atskaitymų dydžiui, Lt.	10.241,15	11.068,41	11.962,50	14.526,60

IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ

11. Ataskaitinio laikotarpio pabaigos investicinių priemonių portfelio sudėtis:

Emitento pavadinimas	Šalis	ISIN kodas	Kiekis, vnt.	Bendra nominali vertė	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	Rinka, pagal kurios duomenis nustatyta rinkos vertė (tinklalapio adresas)	Balsų dalis emitente, %	Dalis GA, %
Nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Oficialųjį ar įjį atitinkantį prekybos sąrašą									
Sanitas	LT	LT0000106171	155.682	537.539	3.167.349	2.940.337	www.omxgroup.com/vilnius	0,50	5,61
City Service	LT	LT0000127375	189.889	655.648	943.589	1.825.327	www.omxgroup.com/vilnius	0,60	3,48
AB Linas Agro Group	LT	LT0000128092	687.506	2.373.821	1.414.616	1.438.535	www.omxgroup.com/vilnius	0,43	2,75
Iš viso:				3.567.008	5.525.554	6.204.199	***	1,53	11,84
Nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Papildomąjį ar įjį atitinkantį prekybos sąrašą									
AB "Vilkyškių pieninė"	LT	LT0000127508	212.000	731.994	1.144.800	1.253.173	www.omxgroup.com/vilnius	1,78	2,39
Iš viso:				731.994	1.144.800	1.253.173	***	1,78	2,39
Nuosavybės vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose									
Bank of Georgia	GE	US0622692046	74.000	193.133	368.725	3.901.279	www.gse.org.ge	0,24	7,45
A&D Pharma Holdings N.V.	RO	US0024812085	189.067	652.811	2.354.604	3.851.582	www.bvb.ro	0,09	7,35
Wiener Stadtische AG Stamm	AT	AT0000908504	19.469	0	1.990.564	2.614.622	www.wienerboerse.at	0,02	4,99
Oesterreichische Post AG	AT	AT0000APOST4	23.000	0	1.469.693	1.963.521	www.wienerboerse.at	0,03	3,75
Opap SA (OPAP GA)	GR	GRS419003009	40.812	42.275	2.379.042	1.823.449	www.ase.gr/default_en.asp	0,01	3,48
Lukoil GDR	RU	US6778621044	11.255	734	1.490.295	1.680.805	www.rts.ru	0,01	3,22
Olympic Entertainment Group	EE	EE3100084021	324.127	11.191.457	693.736	1.647.382	www.omxgroup.com/talin	0,21	3,14
OMV	AT	AT0000743059	10.346	0	1.523.993	1.110.975	www.wienerboerse.at	0,00	2,12
Anadolu Sigorta	TR	TRAANSGR91O1	456.012	764.413	427.016	1.039.602	www.ise.org	0,11	1,98
Dafora	RO	RODAFRACNOR5	10.231.600	821.250	1.029.601	1.017.528	www.bvb.ro	1,05	1,94
Kazmunaigas GDR	KZ	US48666V2043	18.400	0	905.689	952.279	www.kmgep.kz	0,00	1,82
Mobile TeleSystems ADR	RU	US6074091090	17.250	9.004	1.162.066	939.584	www.rts.ru	0,01	1,79
Gazprom GDR	RU	US3682872078	13.083	682.906	675.192	862.169	www.rts.ru	0,00	1,65
CEZ	CZ	CZ0005112300	5.757	78.502	551.941	614.674	www.pse.cz	0,00	1,17
Enemona	BG	BG1100042073	28.542	50.397	664.843	357.816	www.bse-sofia.bg/	0,24	0,68
Enemona privilegijuotos akcijos	BG	BG1200001102	14.271	25.198	249.911	231.068	www.bse-sofia.bg/	1,29	0,44
Iš viso:				14.512.080	17.936.911	24.608.335	***	3,31	46,97

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

Išleidžiami nauji nuosavybės vertybiniai popieriai									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso:				-	-	-	-	-	-
Iš viso nuosavybės vertybinių popierių:				18.811.082	24.607.265	32.065.707	***	6,62	61,20

Emitento pavadinimas	Šalis	ISIN kodas	Kiekis, vnt.	Bendra nominali vertė	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma	Išpirkimo / konvertavimo data	Dalis GA, %
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Oficialųjį ar jį atitinkantį prekybos sąrašą									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso:				-	-	-	***	***	-
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Papildomąjį ar jį atitinkantį prekybos sąrašą									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso:				-	-	-	***	***	-
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso:				-	-	-	***	***	-
Išleidžiami nauji ne nuosavybės vertybiniai popieriai									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso:				-	-	-	-	-	-
Iš viso ne nuosavybės vertybinių popierių:				-	-	-	***	***	-

KIS pavadinimas	Šalis	ISIN kodas	Kiekis, vnt.	Valdytojas	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	Rinka, pagal kurios duomenis nustatyta rinkos vertė (tinklalapio adresas)	KIS tipas*	Dalis GA, %
Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo 61 str. 1 d. reikalavimus atitinkančių kolektyvinio investavimo subjektų (KIS) vienetai (akcijos)									
Finasta Rusijos suderintasis investicinis fondas	LT	LTIF00000088	32.874	UAB „Finasta Asset Management	2.330.000	2.798.216	www.omxgroup.com/vilnius	KIS3	5,34
Finasta Centrinis ir Rytų Europos investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	LT	LTIF00000013	20.215	UAB „Finasta Asset Management	2.330.000	2.450.793	www.omxgroup.com/vilnius	KIS3	4,68
Juodosios Jūros fondas	LT	LTIF00000336	2.929	UAB „Finasta Asset Management“	261.562	293.718	www.omxgroup.com/vilnius	KIS3	0,56
Iš viso:					4.921.562	5.542.727	***	***	10,58

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

Kitų kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (akcijos)									
MSCI World ETF (Ishares)	DE	DE000A0HGZR1	62.000	iShares	3.744.238	4.379.946	www.euroland.com	KIS3	8,36
MSCI World ETF (Ishares, GBP)	GB	IE00B0M62Q58	26.000	iShares	1.416.982	1.841.424	www.barclaysglobal.com	KIS3	3,51
EEREIF	EE	EE3500096500	3.407	Gild Property Asset Management	172.611	103.873	www.omxgroup.com/talin	KIS5	0,20
Iš viso:					5.333.831	6.325.243	***	***	12,07
Iš viso KIS vienetų (akcijų):					10.255.393	11.867.970	***	***	22,65

* KIS 1 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynujų aktyvų investuoti į ne nuosavybės vertybinius popierius;
KIS 2 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatytas mišrus (subalansuotas) investavimas;
KIS 3 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynujų aktyvų investuoti į nuosavybės vertybinius popierius;
KIS 4 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynujų aktyvų investuoti į pinigų rinkos priemones;
KIS 5 – visų kitų rūšių KIS (alternatyvaus investavimo, privataus kapitalo, nekilnojamojo turto, žaliavų ir kt.).

Emitento pavadinimas	Šalis	Priemonės pavadinimas	Kiekis, vnt.	Valiuta	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma	Galiojimo pabaigos data	Dalis GA, %
Pinigų rinkos priemonės kuriomis prekiaujama reguliuojamose rinkose								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso:					-	-	***	-
Kitos pinigų rinkos priemonės								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso:					-	-	***	-
Iš viso pinigų rinkos priemonių:					-	-	***	-

Kredito įstaigos pavadinimas	Šalis	Valiuta	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma	Indėlio termino pabaiga	Dalis GA, %
Indėliai kredito įstaigose						
AB Bankas „Finasta“	LT	EUR	4.007.369	0,8	2011-01-13	7,65
AB Bankas „Finasta“	LT	EUR	503.968	0,8	2011-01-24	0,96
Iš viso indėlių kredito įstaigose:			4.511.337	***	***	8,61

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

Priemonės pavadinimas	Emitentas	Šalis	Kita sandorio šalis	Valiuta	Investicinis sandoris (pozicija)	Sandorio (pozicijos) vertė	Bendra rinkos vertė	Rinkos pavadinimas (tinklalapio adresas)	Galiojimo terminas	Dalis GA, %
Išvestinės finansinės priemonės, kuriomis prekiaujama reguliuojamose rinkose										
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso:						-	-	***	***	-
Kitos išvestinės finansinės priemonės										
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso:						-	-	***	***	-
Iš viso išvestinių finansinių priemonių:						-	-	***	***	-

Banko pavadinimas	Valiuta	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma	Dalis GA, %
Pinigai				
AB SEB Bankas	LTL	2.813.229	Kintanti, pagal pasirašytą sutartį su banku, skaičiuojama nuo pinigų likučio sąskaitoje	5,37
AB SEB Bankas	EUR	991.768	-	1,89
AB SEB Bankas	USD	140.350	-	0,27
AB SEB Bankas	BGN	6.018	-	0,01
AB SEB Bankas	GBP	43.810	-	0,08
AB SEB Bankas	TRY	40.193	-	0,08
Iš viso pinigų:		4.035.368	***	7,70

Pavadinimas	Trumpas apibūdinimas	Bendra vertė	Paskirtis	Dalis GA, %
Kitos priemonės, nenurodytos Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo 57 str. 1 d.				
Gautinos sumos	Gautini dividendai (USD)	8.147	-	0,02
Gautinos sumos	Kompensuojamas turto mokestis	51.317	-	0,10
Gautinos sumos	Valiutos konversija	188	-	0,00
Mokėtinos sumos	Įsipareigojimai klientams už išpirtus apskaitos vienetus	(1.210)	-	(0,01)
Mokėtinos sumos	Įsipareigojimai kaupimo bendrovei ir depozitoriumui	(143.647)	-	(0,27)
Iš viso:		***	***	(0,16)

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

12. Investicijų pasiskirstymas pagal investavimo strategiją atitinkančius kriterijus:

Pagal investavimo objektus

Investicijų pasiskirstymas	Rinkos vertė	Dalis aktyvuose, %	Rinkos vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Dalis aktyvuose ataskaitinio laikotarpio pradžioje, %
Akcijos	32.065.707	61,20	19.651.330	53,67
Vyriausybės skolos vertybiniai popieriai	-	-	-	-
Įmonių skolos vertybiniai popieriai	-	-	-	-
Pinigų rinkos priemonės	-	-	-	-
Indėliai	4.511.337	8,61	9.014.143	24,62
Išvestinės finansinės priemonės	-	-	-	-
Pinigai kredito įstaigose	3.950.163	7,54	4.370.147	11,94
KIS	11.867.970	22,65	3.575.866	9,77
Kitos priemonės	-	-	-	-
Iš viso:	52.395.177	100,00	36.611.486	100,00

Pagal sektorius

Investicijų pasiskirstymas	Rinkos vertė	Dalis aktyvuose, %	Rinkos vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Dalis aktyvuose ataskaitinio laikotarpio pradžioje, %
Telekomunikacijos	939.584	1,79	811.373	2,22
Sveikatos priežiūra	6.791.919	12,96	4.027.657	11,00
Vartojimo prekės ir paslaugos	3.470.831	6,63	2.365.942	6,46
Kasdienio vartojimo prekės ir	1.253.173	2,39	1.586.764	4,33
Finansinės paslaugos	7.555.502	14,42	5.090.798	13,91
Gamybos sektorius	3.569.934	6,81	2.260.003	6,17
Komunalinės paslaugos	3.878.536	7,40	1.559.335	4,26
Energetika	4.606.228	8,79	1.904.381	5,20
Medžiagų sektorius	-	-	45.077	0,12
KIS	11.867.969	22,65	3.575.866	9,77
Vyriausybės vertybiniai popieriai	-	-	-	-
Iš viso:	43.933.676	83,84	23.227.196	63,44

Pagal valiutas

Investicijų pasiskirstymas	Rinkos vertė	Dalis aktyvuose, %	Rinkos vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Dalis aktyvuose ataskaitinio laikotarpio pradžioje, %
Lietuvos litai	8.262.603	15,77	10.862.379	29,67
Vengrijos forintai	-	-	1.084.779	2,96
Čekijos kronos	614.674	1,17	650.407	1,78
Lenkijos zlotai	-	-	441.045	1,20
Rumunijos lėjos	1.017.528	1,94	490.465	1,34
Bulgarijos levai	594.902	1,14	458.608	1,25
Eurai	30.455.828	58,13	13.834.565	37,79

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

Investicijų pasiskirstymas	Rinkos vertė	Dalis aktyvuose, %	Rinkos vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Dalis aktyvuose ataskaitinio laikotarpio pradžioje, %
Turkijos dinarai	1.079.795	2,06	833.732	2,28
JAV doleriai	8.484.612	16,19	5.905.278	16,13
Latvijos Latai	-	-	483.584	1,32
Didžiosios Britanijos svarai sterlingų	1.885.235	3,60	1.566.644	4,28
Iš viso:	52.395.177	100,00	36.611.486	100,00

Pagal geografinę zoną

Investicijų pasiskirstymas	Rinkos vertė	Dalis aktyvuose, %	Rinkos vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Dalis aktyvuose ataskaitinio laikotarpio pradžioje, %
Lietuva	21.453.452	40,95	17.656.587	48,22
Čekija	614.674	1,17	650.407	1,78
Austrija	5.689.118	10,86	4.281.355	11,69
Bulgarija	588.884	1,12	458.608	1,25
Rumunija	4.869.110	9,29	1.473.129	4,02
Graikija	1.823.449	3,48	1.628.520	4,45
Turkija	1.039.602	1,98	833.732	2,28
Slovėnija	-	-	932.612	2,55
Rusija	3.490.704	6,66	1.613.787	4,41
Estija	1.751.256	3,34	1.262.770	3,45
Vokietija	4.379.946	8,36	1.632.380	4,46
Anglija	1.841.424	3,52	1.554.384	4,25
Kazachstanas	952.279	1,82	1.101.966	3,01
Latvija	-	-	45.076	0,12
Gruzija	3.901.279	7,45	1.486.173	4,06
Iš viso:	52.395.177	100,00	36.611.486	100,00

Pagal emitentų tipą

Investicijų pasiskirstymas	Rinkos vertė	Dalis aktyvuose, %	Rinkos vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Dalis aktyvuose ataskaitinio laikotarpio pradžioje, %
Lietuvos Respublikoje registruotos įmonės	7.457.372	14,23	4.002.420	10,93
Ne Lietuvos respublikoje registruotos įmonės	24.608.335	46,96	15.648.910	42,74
Lietuvos respublikos vyriausybė	-	-	-	-
Kitų šalių vyriausybės	-	-	-	-
KIS	11.867.969	22,65	3.575.866	9,77
Iš viso:	43.933.676	83,84	23.227.196	63,44

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

13. Per ataskaitinį laikotarpį įvykdyti išvestinių finansinių priemonių sandoriai, išskyrus tuos, kurie nurodyti šios ataskaitos 11 punkte:

Per ataskaitinį laikotarpį tokių sandorių nebuvo įvykdyta.

14. Priedo 11 punkte nurodytų išvestinių finansinių priemonių rūšys, su jomis susijusi rizika, kiekybinės ribos ir metodai, kuriais vertinama su išvestinių finansinių priemonių sandoriais susijusi Pensijų fondo rizika. Būdas, kuriais išvestinė finansinė priemonė gali apsaugoti investicinių priemonių sandorį (investicinių priemonių poziciją) nuo rizikos:

Per ataskaitinį laikotarpį sandorių su išvestinėmis finansinėmis priemonėmis nebuvo sudaryta ar įvykdyta.

15. Iš išvestinių finansinių priemonių sandorių kylančių įsipareigojimų bendra vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nebuvo sudaryta sandorių su išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, iš kurių kyla įsipareigojimų.

16. Pateikti analizę, kaip turimas investicinių priemonių portfelis atitinka (neatitinka) Pensijų fondo investavimo strategiją (investicijų kryptis, investicijų specializaciją, geografinę zoną ir pan.):

Fondo investicijų portfelis atitinka Pensijų fondo investavimo strategiją.

Racionalios rizikos pensijų fondo turtas investuojamas į nuosavybės VP (akcijas) ir / arba į KIS investicinius vienetus (akcijas), kurių pagrindinė investavimo kryptis – nuosavybės VP. Taip pat krizių atvejais, pensijų turtas laikinai gali būti investuotas į skolos VP, pinigų rinkos priemonės ir / arba į KIS investicinius vienetus (akcijas), kurių pagrindinė investavimo kryptis – skolos VP ir / ar pinigų rinkos priemonės.

17. Nurodyti veiksniai, per ataskaitinį laikotarpį turėjusius didžiausią įtaką investicinių priemonių portfelio struktūros ir jo vertės pokyčiams:

Pensijų fondo investicijų portfelio vertės pokyčiui didžiausią įtaką turėjo finansinių priemonių rinkos kainos.

**V. PENSIJŲ FONDO LYGINAMASIS INDEKSAS, INVESTICIJŲ GRAŽA IR RIZIKOS
RODIKLIAI**

18. Pensijų fondo lyginamasis indeksas (jei pasirinktas) ir trumpas jo apibūdinimas:

Iki 2009 m. gegužės 11 d.

0,5 * DJ EURO STOXX MIIDCAP + 0,5 * DJ EU ENLARGED

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

DJ EURO STOXX MIIDCAP - Eurozonos valstybių vidutinės kapitalizacijos bendrovių akcijų lyginamasis indeksas

DJ EU ENLARGED - valstybių, tapusių Europos Sąjungos narėmis nuo 2004 m., bendrovių akcijų lyginamasis indeksas

Nuo 2009 m. gegužės 11 d.

0,95 * Msci Eastern Europe small cap index + 0,05 * Euro Cash Indices Libor Total Return 3 Months Index

Msci Eastern Europe small cap index - Rytų Europos mažos kapitalizacijos įmonių indeksas
Euro Cash Indices Libor Total Return 3 Months Index - pinigų rinkos priemonių 3 mėnesių trukmės indeksas.

19. To paties laikotarpio Pensijų fondo apskaitos vieneto vertės pokyčio, investicinių priemonių portfelio metinės investicijų grąžos ir lyginamojo indekso (jei pasirinktas) reikšmės pokyčio ir kiti rodikliai per paskutinius dešimt Fondo veiklos metų:

	Per ataskaitinį laikotarpį	Prieš metus	Prieš 2 metus	Prieš 10 metų
Investicinio vieneto (akcijos) vertės pokytis ¹	27.58%	34.06%	-68,39%	56,26 %
Lyginamojo indekso reikšmės pokytis	35.22%	58.21 %	-51,72%	-
Metinė grynoji investicijų grąža ²	25,64%	33,04%	-68,59%	-
Metinė bendroji investicijų grąža ³	-	-	-	-
Investicinio vieneto (akcijos) vertės pokyčio standartinis nuokrypis ⁴	11.33%	14.83%	29,89%	16,30 %
Lyginamojo indekso reikšmės pokyčio standartinis nuokrypis ⁵	21.74%	29.56%	26,26%	-
Investicinio vieneto (akcijos) vertės ir lyginamojo indekso reikšmės koreliacijos koeficientas ⁶	83.65%	89.76%	88,02%	-
Indekso sekimo paklaida ⁷	14.06%	20.68%	19,06%	-
Alfa rodiklis ⁸	11.00%	7.98%	-17,44%	-
Beta rodiklis ⁹	0.45	0.45	1,22	-

¹ Apskaičiuojant investicinio vieneto vertės pokytį, neatsižvelgiama į platinimo mokestį.

² Metinė grynoji investicijų grąža - investicinių priemonių portfelio investicijų grąža, kurią apskaičiuojant atsižvelgiama į pensijų fondo taikomus investicijų valdymo mokesčius ir prekybos išlaidas.

³ Metinė bendroji investicijų grąža - investicinių priemonių portfelio investicijų grąža, kurią apskaičiuojant atsižvelgiama tik į prekybos išlaidas.

⁴ Investicinio vieneto (akcijos) vertės pokyčio standartinis nuokrypis – standartinis rizikos rodiklis, parodantis, kaip stipriai svyruoja vieneto vertės pokyčiai, palyginus su jų vidutiniu pokyčiu.

⁵ Lyginamojo indekso reikšmės pokyčio standartinis nuokrypis - statistinis rizikos rodiklis, parodantis, kaip stipriai svyruoja lyginamojo indekso pokyčiai, palyginus su jų vidutiniu pokyčiu.

⁶ Investicinio vieneto (akcijos) vertės ir lyginamojo indekso reikšmės koreliacijos koeficientas - rodiklis, kuris parodo vieneto verčių ir lyginamojo indekso reikšmių statistinę priklausomybę.

⁷ Indekso sekimo paklaida - rodiklis, kuris parodo, kiek vieneto vertės pokyčiai atitinka (arba seka) lyginamojo indekso reikšmės pokyčius.

⁸ Alfa rodiklis - rodiklis, kuris parodo skirtumą tarp pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso pokyčio, esant palyginamam rizikos lygiui.

⁹ Beta rodiklis - rodiklis, kuris parodo, kiek pasikeičia pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto vieneto vertė pasikeitus lyginamojo indekso reikšmei.

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

20. Pensijų fondo reklamoje naudotos investicijų grąžos prognozės ir prognozuotos grąžos dydis. Neatitikimai su faktine grąža ir tokių neatitikimų priežastys:

Pensijų fondo reklamoje nebuvo naudojamos investicijų grąžos prognozės.

21. Vidutinė investicijų grąža, vidutinis investicinio vieneto vertės pokytis ir vidutinis lyginamojo indekso (jei jis pasirinktas) reikšmės pokytis per paskutinius trejus, penkerius, dešimt metų (vidutinė grynoji investicijų grąža, vidutinis apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytis apskaičiuojami kaip geometrinis, atitinkamai, metinių grynosios investicijų grąžos, metinių apskaitos vieneto vertės pokyčių ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčių vidurkis):

	Per paskutinius 3 metus	Per paskutinius 5 metus	Per paskutinius 10 metų	Nuo veiklos pradžios
Vidutinis investicinio vieneto vertės pokytis ¹	-18.42%	-5.63%	-	7.05%
Vidutinis lyginamojo indekso reikšmės pokytis ²	0.99%	-	-	-
Vidutinė grynoji investicijų grąža ³	-35,83%	-17,97%	-	153,27%
Vidutinė bendroji investicijų grąža ⁴	-	-	-	-
Vidutinis investicinio vieneto (akcijos) vertės pokyčio standartinis nuokrypis ⁵	29.06%	18.02%	-	16.30%

¹ Vidutinis investicinio vieneto vertės pokytis - tai geometrinis metinių apskaitos vieneto vertės pokyčių vidurkis.

² Vidutinis lyginamojo indekso reikšmės pokytis - tai geometrinis metinių apskaitos vieneto vertės pokyčių vidurkis.

³ Vidutinė grynoji investicijų grąža - tai geometrinis metinių grynosios investicijų grąžos pokyčių vidurkis.

⁴ Vidutinė bendroji investicijų grąža - tai geometrinis metinių bendrosios investicijų grąžos pokyčių vidurkis.

⁵ Vidutinis investicinio vieneto (akcijos) vertės pokyčio standartinis nuokrypis - tai metinis apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis už nurodytą laikotarpį.

22. Kiti rodikliai, atskleidžiantys investicinių priemonių portfelio riziką:

Kiti rodikliai atskleidžiantys investicinių priemonių portfelio riziką per ataskaitinį laikotarpį nebuvo skaičiuojami.

VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖ BŪKLĖ

23. Pensijų fondo finansinės ataskaitos, parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir teisės aktų reikalavimais:

23.1. Fondo balansas:

Eil. Nr.	Turtas	Pastabų Nr.	Ataskaitinis Laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
I.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI		8.546.705	8.492.527
II.	TERMINUOTI INDĖLIAI		-	5.044.486
III.	INVESTICIJOS		43.933.677	23.227.196
1	Skolos vertybiniai popieriai		-	-
1.1.	Vyriausybės ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai			-
1.2.	Kiti skolos vertybiniai popieriai			-
2	Nuosavybės vertybiniai popieriai		32.065.707	19.651.330

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

3	Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos		11.867.970	3.575.866
4	Kitos investicijos		-	-
IV.	GAUTINOS SUMOS		59.652	287
1	Investicijų pardavimo sandorių gautinos sumos			-
2	Kitos gautinos sumos		59.652	287
	TURTAS, IŠ VISO		52.540.034	36.764.496
V.	ĮSIPAREIGOJIMAI		144.857	153.010
1	Investicijų pirkimo sandoriai		-	-
2	Mokėtinos sumos kaupimo bendrovei ir depozitoriumui		143.647	153.010
3	Kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai		1.210	-
VI.	GRYNIEJI AKTYVAI (I+II+III+IV-V)		52.395.177	36.611.486
	ĮSIPAREIGOJIMAI IR GRYNIEJI AKTYVAI IŠ VISO		52.540.034	36.764.496

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra neatsiejama finansinių ataskaitų dalis.

23.2. Fondo grynujų aktyvų pokyčių ataskaita:

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabų Nr.	Ataskaitinis Laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
I.	GRYNIEJI AKTYVAI ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PRADŽIOJE		36.611.486	18.883.604
II.	PADIDĖJIMAS. IŠ VISO		20.456.579	21.418.001
1	Pensijų įmokos		5.900.292	10.868.608
2	Iš kitų pensijų fondų pervestos sumos		1.518.867	531.472
3	Kaupimo bendrovės garantinės įmokos		-	0
4	Palūkanos ir dividendai		986.465	597.085
5	Investicijų pardavimo pelnas		1.030.637	4.155.672
6	Investicijų vertės padidėjimo suma		10.356.450	5.258.812
7	Turto vertės padidėjimas dėl užsienio valiutų kursų pasikeitimo		586.211	5.583
8	Kitos pajamos		77.757	769
III.	SUMAŽĖJIMAS IŠ VISO		4.672.988	3.690.119
1	Pensijų išmokos		41.544	4.959
2	Į kitus pensijų fondus pervestos sumos		2.185.121	2.114.869
3	Investicijų pardavimo nuostoliai		573.127	401.650
4	Investicijų vertės sumažėjimo suma		875.999	728.468
5	Turto vertės sumažėjimas dėl užsienio valiutų kursų pasikeitimo		462.029	0
6	Valdymo sąnaudos		517.922	435.540
7	Kitos sąnaudos		17.246	4.633
IV.	GRYNIEJI AKTYVAI ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOJE		52.395.177	36.611.486

		Ataskaitinis Laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
V.	APSKAITOS VIENETO VERTĖ	1,5626	1,2248
VI.	APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS	33.530.484,7063	29.891.223,2462

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra neatsiejama finansinių ataskaitų dalis.

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

23.3. Aiškinamasis raštas:

23.3.1. Bendroji dalis:

Pensijų fondo duomenys

Pavadinimas	„Finasta“ racionalios rizikos pensijų fondas
Visas taisyklių pavadinimas	Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo „Finasta“ racionalios rizikos pensijų fondas
Komisijos pensijų fondo taisyklėms suteiktas numeris	PF-V04-K005-014 (006)
Įsteigimo data	2003 m. spalio 09 d.
Dalyvių skaičius	2010 m. gruodžio 31 d. – 12.136 (2009 gruodžio 31 d. – 12.187)

Duomenys apie valdymo įmonę

Pavadinimas	UAB „Finasta Asset Management“
Įmonės kodas	126263073
Buveinė (adresas)	Maironio g. 11. LT-01124 Vilnius
Telefono numeris	1813
Fakso numeris	(8~5) 273 22 44
El. pašto adresas	info@finasta.com
Interneto svetainės adresas	www.finasta.com
Veiklos licencijos numeris	VĮK-005
Pensijų fondo valdytojas, kiti asmenys priimančys investicinius sprendimus	Andrej Cyba, generalinis direktorius Valdybos narys; Petras Kudasas, išdo ir investicijų departamento direktorius; Vitalijus Šostak, Fondų valdymo departamento direktorius, Valdybos narys; Tomas Krakauskas, Portfelijų valdymo departamento direktorius

Duomenys apie depozitoriumą

Pavadinimas	AB SEB bankas
Įmonės kodas	112021238
Buveinė (adresas)	Gedimino pr. 12. LT-01103 Vilnius
Telefono numeris	(8~5) 268 28 00
Fakso numeris	(8~5) 268 23 33

Duomenys apie audito įmonę, atlikusią metinių finansinių ataskaitų auditą

Pavadinimas	UAB „Ernst&Young Baltic“
Įmonės kodas	110878442
Buveinė (adresas)	Subačiaus g. 7. LT-01302 Vilnius
Telefono numeris	(8~5) 274 22 00

23.3.2. Apskaitos politika:

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

Teisės aktai, kuriais vadovaujantis parengtos finansinės ataskaitos

Finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis šiais teisės aktais:

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr.30. 2004-01-13. „Dėl Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo įgyvendinimo“;
- Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymas;
- Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas;
- Lietuvos Respublikos verslo apskaitos standartai.

Fondo turtas nominuotas litais, tačiau investuojama gali būti įvairia užsienio valiuta. Valdymo įmonė, siekdama išvengti nuostolių dėl valiutos kursų svyravimo neigiamos įtakos, yra numačiusi naudoti išvestines finansines priemones.

Pensijų Fondo finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais. Fondo finansinės ataskaitos turi būti sudaromos per keturis mėnesius pasibaigus finansiniams metams.

Valdymo įmonė apskaitą tvarko ir šiose finansinėse ataskaitose visas sumas pateikia Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta – litais. Nuo 2002 m. vasario 2 d. litas yra susietas su euru santykiu 3.4528 lito už 1 eurą, o lito kursą kitų valiutų atžvilgiu kasdien nustato Lietuvos bankas.

Investavimo politika ir investicijų portfelio struktūra

Fondo investavimo strategiją grindžia Fondo siekiamas tikslas – užtikrinti subalansuotą ilgalaikį Fondo augimą:

Iki 100 proc. Pensijų fondo turto investuojama į nuosavybės VP (akcijas) ir / arba į kolektyvinio investavimo subjektų (KIS) investicinius vienetus (akcijas), kurių pagrindinė investavimo kryptis – nuosavybės VP. Pensijų fondo turtas gali būti investuojamas į skolos VP, pinigų rinkos priemones ir / arba į KIS investicinius vienetus (akcijas), kurių pagrindinė investavimo kryptis – skolos VP ir pinigų rinkos priemonės.

Pensijų turtą sudaro:

- VP ar pinigų rinkos priemonės, kuriomis prekiaujama rinkose pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus laikomose reguliuojamomis ir veikiančiomis Europos Sąjungos valstybėse narėse;
- VP ar pinigų rinkos priemonės, kurios yra įtrauktos į Europos ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėje narėje esančios VP biržos oficialųjį prekybos sąrašą arba kuriomis prekiaujama ten esančioje pripažintoje ir visuomenei prieinamoje reguliuojamoje rinkoje, veikiančioje pagal nustatytas taisykles, jei ši birža arba rinka yra nurodyta Fondo taisyklėse;

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

- Išleidžiami nauji VP, jeigu emisijos sąlygose yra numatytas įsipareigojimas įtraukti šiuos VP į VP biržos oficialųjį prekybos sąrašą ar reguliuojamos rinkos prekybos sąrašą ir jeigu įtraukiama į sąrašą bus ne vėliau kaip per vienerius metus nuo išleidimo, jei ši birža arba rinka yra Europos Sąjungos valstybėje narėje ar yra nurodyta Fondo taisyklėse;
- ne ilgesniam kaip 12 mėnesių terminui padėti indėliai, esantys kredito įstaigose, kurių registruojama buveinė yra Europos Sąjungos valstybėje narėje arba kitoje valstybėje, kurioje riziką ribojanti priežiūra yra ne blogesnė, kaip Europos Sąjungoje;
- Fondo taisyklėse nurodytų KIS investiciniai vienetai (akcijos).

Europos bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėje narėje esančių VP biržų ir rinkų sąrašas nustatytas Fondo taisyklėse.

Fondas investuoja lėšas ne tik litais ar bazine valiuta – eurais, bet ir kitomis pasaulio valiutomis.

Fondo investicijų portfelis privalo būti diversifikuotas Lietuvos Respublikos įstatymų ir šio Fondo taisyklių nustatyta tvarka.

Sprendimai dėl Fondo investicijų portfelio sudėties įgyvendinami sudarant sandorius VP biržose bei rinkose per Valdymo įmonės pasirinktus finansinius tarpininkus (maklerius, brokerius, bankus).

Sprendimus dėl Fondo investicijų portfelio sudėties priima Valdymo įmonės investicinis komitetas, kurio sudėtį nustato Valdymo įmonės valdyba savo sprendimu.

Finansinės rizikos valdymo politika

Fondo finansinė rizika valdoma išskaidant (diversifikuojant) investicijų portfelį pagal Fondo taisyklėse numatytus diversifikavimo principus.

Investicinis komitetas, priimdamas sprendimus dėl Fondo investicijų portfelio sudėties, privalo atsižvelgti į esamą portfelio rizikingumą, taip pat į priimamų investicinių sprendimų poveikį bendram portfelio rizikingumui.

Fondo portfelio rizika įvertinama periodiškai ir pateikiama investicinio komiteto posėdžiui ne rečiau kaip vieną kartą per kalendorinių metų ketvirtį.

Fondo investicijų portfelio rizika įvertinama atsižvelgiant į portfelį sudarančių VP:

- emitento kredito reitingą;
- kainos jautrumą palūkanų normų pokyčiams;
- nominalo valiutos riziką;
- trukmę;
- pajamingumą;
- VP svorį investicijų portfelyje.

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

Valdymo įmonė ne rečiau kaip vieną kartą per 3 metus peržiūri investavimo strategiją, o prireikus ją keičia.

Turto ir įsipareigojimų padidėjimo bei sumažėjimo pripažinimo principai

Skaičiuojant grynujų aktyvų (GA) vertę, yra apskaičiuojama:

- turto vertė;
- įsipareigojimų vertė;
- turto ir įsipareigojimų verčių skirtumas atspindi GA vertę.

Turto ir įsipareigojimų skaičiavimas yra grindžiamas jų tikrąja verte, kuri atspindi GA vertę. už kurią labiausiai tikėtina šiuos aktyvus parduoti.

Turtas (ar jo dalis) yra nurašomas tik tada, kai:

- įgyvendinamos teisės į šį turtą (ar jo dalį);
- kai baigiasi teisių galiojimo laikas arba kai šios teisės perduodamos.

Įsipareigojimai skaičiuojami pagal Verslo apskaitos standartų reikalavimus. Įsipareigojimai (ar jų dalis) turi būti nurašomi tik tada, kai jie išnyksta, t. y. kai sutartyje nurodyti įsipareigojimai įvykdomi, anuluojami ar nustoja galioti.

Skaičiuojant GA vertę, denominuotų užsienio valiuta turto ir įsipareigojimų, vertė nustatoma pagal Lietuvos banko nustatytą oficialų tos valiutos ir lito kursą, galiojantį vertinimo dieną.

Atskaitymų kaupimo bendrovei ir depozitoriumui taisyklės

Maksimalūs atskaitymų iš Fondo turto dydžiai už Fondo valdymą yra pateikti lentelėje:

Pavadinimas	Dydis. %*
Atskaitymas iš kiekvienos Dalyvio vardu įmokėtos Pensijų įmokos	1,49%
Atskaitymai per metus iš kiekvieno Dalyvio pensijų sąskaitoje esančių lėšų vidutinės metinės vertės	0,99%
Atskaitymai už Dalyvio perėjimą į kitą Valdymo įmonės fondą (iš Dalyvio vardu pervedamų pinigų)	0.00%
Atskaitymai už Dalyvio perėjimą į kitos pensijų kaupimo bendrovės fondą (iš Dalyvio vardu pervedamų pinigų)	0.00%

* Lentelėje pateikti maksimalūs atskaitymų dydžiai, kurie negali būti viršijami, tačiau šie dydžiai gali būti ir mažesni. Konkretūs atskaitymų dydžiai nustatomi Valdymo įmonės valdybos sprendimu ir skelbiami Taisyklėse nurodytame tinklapyje kiekvieną kartą kai buvo pakeisti. Nauji atskaitymų dydžiai taikomi visiems Dalyviams.

Valdymo įmonė kaupia ir saugo dokumentus. pagrindžiančius atskaitymų Valdymo įmonei apskaičiavimą.

Atskaitymai iš Dalyvio vardu įmokėtos Pensijų įmokos Valdymo įmonei išskaičiuojami tą pačią darbo dieną, kai Pensijų įmoka įmokama į Pensijų sąskaitą.

Atskaitymai iš kiekvienoje Pensijų sąskaitoje esančių lėšų vidutinės metinės vertės skaičiuojami kiekvieną darbo dieną, apskaičiuojant tai dienai tenkančią metinės atlyginimo

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

normos dalį. Tai dienai atlyginimo metinės normos dalis apskaičiuojama pagal tos dienos Fondo GA vertę, nustatomą keturių skaičių po kablelio tikslumu ir apvalinamą pagal matematinės apvalinimo taisykles. Apskaičiuojant atskaitymus yra taikomas metuose esantis darbo dienų skaičius. Atskaitymas nuo kiekvienoje Pensijų sąskaitoje esančių lėšų vidutinės metinės vertės Valdymo įmonei mokamas už kiekvieną kalendorinių metų ketvirtį iki kito ketvirčio 10 kalendorinės dienos.

Pasibaigus kalendoriniams metams, atskaitymų dydis iš Pensijų sąskaitoje esančių lėšų metinės vidutinės vertės yra tikslinamas. Per kalendorinius metus susidarę atskaitymų Valdymo įmonei už turto valdymą permokėjimai per 10 kalendorinių dienų gražinami Fondui, o susidaręs Fondo įsiskolinimas per 10 kalendorinių dienų sumokamas Valdymo įmonei.

Valstybinio socialinio draudimo fondo (VSDF) valdyba Fondui moka delspinigius, kurių dydis nustatytas Lietuvos Respublikos teisės aktuose, už lėšas, pervestas Fondui pavėluotai dėl VSDF valdybos kaltės. Šiomis lėšomis yra didinama Fondo GA vertė.

Už Depozitoriumo teikiamas paslaugas iš gautų atskaitymų, nurodytų Fondo taisyklėse. Valdymo įmonė Depozitoriumui moka atlyginimą ne didesnę kaip 0,2 proc. nuo metinės Fondo GA vertės.

Atlyginimas Depozitoriumui skaičiuojamas kiekvieną darbo dieną, apskaičiuojant tai dienai tenkančią metinės atlyginimo normos dalį. Tai dienai atlyginimo metinės normos dalis apskaičiuojama pagal tos dienos Fondo GA vertę. Apskaičiuojant atskaitymus yra taikomas metuose esantis darbo dienų skaičius.

Depozitoriumui priklausantis atlyginimas mokamas už kiekvieną praėjusį kalendorinių metų ketvirtį iki kito ketvirčio 10 kalendorinės dienos.

Pasibaigus kalendoriniams metams, atlyginimo už turto saugojimą dydis yra tikslinamas. Per kalendorinius metus susidarę permokėjimai už turto saugojimą per 10 kalendorinių dienų gražinami Valdymo įmonei, o susidarę Valdymo įmonės įsiskolinimai turi būti per 10 kalendorinių dienų sumokėti Depozitoriumui.

Depozitoriumas privalo Valdymo įmonei pateikti ataskaitas ir dokumentus, pagrindžiančius atlyginimo už turto saugojimą apskaičiavimą.

Investicijų įvertinimo metodai. investicijų pervalinimo periodiškumas

Priemonių, kuriomis prekiaujama Baltijos šalių reguliuojamose rinkose (Rygos, Talino ar Vilniaus vertybinių popierių biržose) tikroji vertė nustatoma pagal rinkos viešai paskelbtą vertinimo dieną vidutinę rinkos kainą. Priemonių, kuriomis prekiaujama šiame punkte nenurodytose reguliuojamose rinkose tikroji vertė nustatoma pagal uždarymo kainą, išskyrus atvejus, kai:

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

- priemonės yra kotiruojamos keliose reguliuojamose rinkose; tuo atveju jų tikrajai vertei nustatyti naudojama tos reguliuojamos rinkos, kurioje prekyba šiomis priemonėmis pasižymi didesniu likvidumu, reguliarumu ir dažnumu, duomenys;
- jei pagal pateiktus kriterijus neįmanoma pagrįstai pasirinkti rinkos, kurios duomenimis remiantis, turi būti nustatoma priemonės tikroji vertė; tuo atveju jai nustatyti naudojama reguliuojamos rinkos, kurioje yra priemonės emitento buveinė, duomenys;
- per paskutinąją prekybos sesiją priemonė nebuvo kotiruojama; tuo atveju tikrosios vertės nustatymui naudojama paskutinė žinoma, tačiau ne daugiau kaip prieš 30 kalendorinių dienų buvusi vidutinė rinkos kaina arba uždarymo kaina, jei nuo paskutinės prekybos dienos neįvyko įvykių, dėl kurių dabartinė rinkos kaina yra reikšmingai mažesnė ar didesnė nei paskutinė žinoma;
- priemonė nebuvo kotiruojama daugiau kaip 30 kalendorinių dienų iki vertinimo dienos arba buvo kotiruojama rečiau nei nustatyta Valdymo įmonės fondų grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo procedūrose; tuo atveju jos vertė nustatoma taip, kaip priemonių, kuriomis reguliuojamose rinkose neprekiuojama, vertė.

Priemonės, kuriomis reguliuojamose rinkose neprekiuojama, vertinamos tokia tvarka:

Nuosavybės VP:

- pagal nepriklausomo verslo vertintojo, turinčio teisę verstis tokia veikla, įvertinimą, jei nuo vertinimo praėjo ne daugiau kaip vieneri metai ir jei po įvertinimo neįvyko įvykių, dėl kurių dabartinė rinkos kaina yra reikšmingai mažesnė ar didesnė nei nustatyta vertintojo;
- jei nėra atlikta aukščiau numatyto vertinimo ar netenkinamos aukščiau pateikto punkto sąlygos, vertinama atsižvelgiant į panašios bendrovės pelno (prieš apmokestinimą), tenkančio vienai akcijai (naudojant vidutinį svertinį paprastųjų akcijų skaičių, buvusį apyvartoje tam tikrą periodą), santykį, padaugintą iš vertinamos bendrovės pelno, tenkančio vienai akcijai;
- jei dėl tam tikrų priežasčių negalima pasinaudoti aukščiau pateiktais metodais, vertinama pagal tikėtiną pardavimo kainą, nustatytą pagal parinktą vertinimo modelį, nurodytą Valdymo įmonės fondų grynųjų aktyvų vertės vertinimo procedūrose, kuris finansų rinkoje yra visuotinai taikomas ir pripažintas;

Skolos VP ir pinigų rinkos priemonės vertinamos pagal VPK patvirtintą GA vertės skaičiavimo metodiką arba, jei taip gaunamas tikslesnis šių priemonių vertinimas, skolos VP vertinami šiais būdais:

- Lietuvos Respublikos VP pelningumas nustatomas pagal ne mažiau kaip trijų pirminių dilerių (pvz. AB SEB Bankas, AB DnB NORD bankas, „Swedbank“ AB) siūlomų konkrečios emisijos tos dienos geriausios pirkimo (mažiausia BID) ir pardavimo (didžiausia ASK) pelningumų vidurkį;

Užsienio VP bei nekotiruojamų VP tikroji vertė nustatoma naudojantis vienu iš keleto būdų:

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

- naudojantis *Bloomberg*, *Reuters* ar kitų tarptautinių naujienų agentūrų, informacijos šaltinių teikiamais pelningumais ir (arba) kainomis;
- atsižvelgiant į analogiškos trukmės, reitingo ir panašių išleidimo sąlygų VP vertę;
- pagal tikėtiną pardavimo kainą, numatytą vadovaujantis atitinkamos priemonės vertinimo tvarka, nustatyta Valdymo įmonės fondų grynujų aktyvų vertės skaičiavimo procedūrose;
- jei neįmanoma įvertinti VP kainos ankstesniais būdais - įvertinti VP vertę sukauptų palūkanų metodu (amortizuojant VP vertę);

Išvestinės finansinės priemonės vertė nustatoma pagal paskutinę analogiško anksčiau sudaryto sandorio rinkos vertę, jei per laikotarpį nuo sandorio sudarymo dienos iki vertinimo dienos nebuvo didelio ekonominių aplinkybių pasikeitimo. Jei minėta sąlyga netenkinama – vertinama pagal tikėtiną pardavimo kainą, nustatytą pagal parinktą vertinimo modelį (nurodytą Valdymo įmonės fondų grynujų aktyvų vertės skaičiavimo procedūrose), kuris finansų rinkoje yra visuotinai taikomas ir pripažintas;

Kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (akcijos) vertinami pagal paskutinę viešai paskelbtą išpirkimo kainą;

Terminuoti indėliai bankuose vertinami pagal amortizuotos savikainos vertę;

Gryniesiems pinigams ir lėšos kredito įstaigose vertinami pagal nominalią vertę;

Pinigų rinkos priemonės, kurių išpirkimo terminas arba iki jo likęs laikas ne ilgesnis kaip 397 dienos arba kurių pajamingumas reguliariai tikslinamas pagal pinigų rinkos sąlygas ne rečiau kaip kartą per 397 dienas, arba kurių rizika, įskaitant kredito ir palūkanų normos rizikas, yra labai panaši į riziką finansinių priemonių, kurių išpirkimo terminas ir pajamingumas atitinka anksčiau nurodytus požymius, gali būti vertinamos amortizuotos savikainos metodu.

Kitas turtas vertinamas pagal labiausiai tikėtiną pardavimo kainą, nustatytą pagal parinktą vertinimo modelį (nurodytą Valdymo įmonės fondų grynujų aktyvų vertės skaičiavimo procedūrose), kuris finansų rinkoje yra visuotinai taikomas ir pripažintas.

Apskaitos vieneto vertės nustatymo taisyklės

Fondo vieneto vertė skaičiuojama keturių skaičių po kablelio tikslumu ir apvalinama pagal matematinę apvalinimo taisyklę.

Pradinė Fondo vieneto vertė – 1 litas. Fondo vieneto vertė yra skaičiuojama kiekvieną darbo dieną.

Fondo vieneto vertė nustatoma padalijus Fondo GA vertę, nustatytą skaičiavimo dieną, iš bendro Fondo vienetų skaičiaus. Bendra visų Fondo vienetų vertė visada yra lygi Fondo GA vertei.

Fondo vieneto vertė yra paskelbiama ne vėliau kaip iki kitos darbo dienos 12 val. tinklapyje www.finasta.com.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

Pinigams priskiriami pinigai Fondo banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentais pripažįstami trumpalaikiai indėliai (iki 3 mėn.). Terminuoti indėliai apskaitomi nominalia verte, iki termino pabaigos kaupiant palūkanas tiesiniu būdu.

Pobalansiniai įvykiai

Po ataskaitinio laikotarpio pabaigos reikšmingų pobalansinių įvykių nebuvo.

23.3.3. Aiškinamojo rašto pastabos:

1 pastaba. Investicijų vertės pokytis

(litas)

Balanso straipsniai	Pokytis					Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
	Praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Įsigyta	Parduota (išpirkta)	Vertės padidėjimas*	Vertės sumažėjimas*	
Skolos vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Vyriausybių ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Kiti skolos vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Nuosavybės vertybiniai popieriai	19.651.330	8.970.602	5.113.481	8.557.256	-	32.065.706
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	3.575.866	6.911.398	-	1.380.705	-	11.867.970
Kitos investicijos	-	-	-	-	-	-
Iš viso	23.227.196	15.882.000	5.113.481	9.937.961	-	43.933.676

* Čia pateikiama grynoji investicijų padidėjimo ar sumažėjimo vertė, apskaičiuojama iš Investicijų pardavimo pelno ir Investicijų vertės padidėjimo sumos atimant Investicijų pardavimo nuostolius ir Investicijų vertės sumažėjimo sumą.

2 pastaba. Turto struktūra ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

(litas)

Turto arba emitento pavadinimas	Valstybės, į kurios vertybinius popierius investuota. pavadinimas	Valiutos, kuria denominuotas turtas. pavadinimas	Nominali vertė (jeigu ji yra)	Metinė palūkanų norma (jeigu ji yra)	Indėlio. investicijos pabaigos terminas (jeigu ji terminuota)	Tikroji vertė	Turto. investicijos lyginamoji dalis, %
Sanitas	LT	EUR	537.539	-	-	2.940.337	5,61
City Service	LT	EUR	655.649	-	-	1.825.326	3,48
AB Linas Agro Group	LT	EUR	2.373.820	-	-	1.438.535	2,75
AB "Vilkyškių pieninė"	LT	EUR	731.994	-	-	1.253.173	2,39
Olympic Entertainment Group	EE	EUR	11.191.457	-	-	1.647.383	3,15
CEZ	CZ	CZK	78.502	-	-	614.674	1,17
Wiener Stadtische AG Stamm	AT	EUR	-	-	-	2.614.622	4,99
OMV	AT	EUR	-	-	-	1.110.975	2,12
Oesterreichische Post AG	AT	EUR	-	-	-	1.963.521	3,75
Dafora	RO	RON	821.250	-	-	1.017.528	1,94
Enemona	BG	BGN	50.397	-	-	357.816	0,68

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

Enemona privilegijuotos akcijos	BG	BGN	25.198	-	-	231.068	0,44
Anadolu Sigorta	TR	TRY	764.413	-	-	1.039.602	1,98
Opap SA (OPAP GA)	GR	EUR	42.275	-	-	1.823.449	3,48
Mobile TeleSystems ADR	RU	USD	9.004	-	-	939.584	1,79
Lukoil GDR	RU	USD	734	-	-	1.680.805	3,21
Gazprom GDR	RU	USD	682.906	-	-	862.169	1,65
Bank of Georgia	GE	USD	193.133	-	-	3.901.279	7,45
Kazmunaigas GDR	KZ	USD	-	-	-	952.279	1,82
A&D Pharma Holdings N.V.	RO	EUR	652.811	-	-	3.851.582	7,35
Nuosavybės popierių iš viso:						32.065.707	61,20
Juodosios Jūros fondas	LT	LTL	-	-	-	293.718	0,56
Finasta Rusijos suderintasis investicinis fondas	LT	LTL	-	-	-	2.798.216	5,34
Finasta Centrinis ir Rytų Europos investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	LT	LTL	-	-	-	2.450.792	4,68
MSCI World ETF (Ishares)	DE	EUR	-	-	-	4.379.946	8,36
MSCI World ETF (Ishares, GBP)	GB	GBP	-	-	-	1.841.424	3,51
EEREIF	EE	EUR	-	-	-	103.874	0,20
Kolektyvinių investavimo subjektų iš viso:						11.867.970	22,65
Depozitas Finasta1_EUR	LT	EUR	4.005.788	0,80	2011.01.13	4.007.369	7,65
Depozitas Finasta2_EUR	LT	EUR	503.880	0,80	2011.01.24	503.968	0,96
Indėlių iš viso:						4.511.337	8,61
Sąskaita AB SEB banke (LTL)	LT	LTL	-	-	-	2.813.229	5,37
Sąskaita AB SEB banke (EUR)	LT	EUR	-	-	-	991.768	1,89
Sąskaita AB SEB banke (USD)	LT	USD	-	-	-	140.349	0,27
Sąskaita AB SEB banke (BGN)	LT	BGN	-	-	-	6.018	0,01
Sąskaita AB SEB banke (GBP)	LT	GBP	-	-	-	43.811	0,08
Sąskaita AB SEB banke (TRY)	LT	TRY	-	-	-	40.193	0,08
Piniginių lėšų iš viso:						4.035.368	7,70
Gautinos sumos (dividendai)	RU	USD	-	-	-	8.147	0,02
Gautinos sumos	LT	LTL	-	-	-	188	0,00
Gautinos sumos	LT	LTL	-	-	-	51.317	0,10
Mokėtinos sumos	LT	LTL	-	-	-	(143.647)	(0,28)
Mokėtinos sumos	LT	LTL	-	-	-	(1.210)	0,00
Kitų priemonių iš viso:						(85.205)	(0,16)
Iš viso	X	X	X	X	X	52.395.177	100%

VII. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS

24. Bendri duomenys apie Pensijų fondo dalyvius:

Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pradžioje		12187
Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	dalyviai, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą	14
	dalyviai, gaunantys periodines pensijų išmokas	0
	kiti dalyviai	12122
	Iš viso	12136
Dalyvių skaičiaus pokytis		-51

25. Per ataskaitinį laikotarpį prisijungusių dalyvių skaičius:

Bendras prisijungusių dalyvių skaičius		252
Dalyviai, pensijų kaupimo sutartis sudarę pirmą kartą		92
Iš kitų pensijų fondų atėję dalyviai	iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	54
	iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	106

26. Per ataskaitinį laikotarpį pasitraukusių dalyvių skaičius:

Bendras pasitraukusių dalyvių skaičius		303
Į kitus pensijų fondus išėjusių dalyvių skaičius	valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	37
	valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	260
Baigusią dalyvavimą dalyvių skaičius	išstojusių (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	-
	sulaukusių nustatyto pensijos amžiaus ir pasinaudojusių teise į pensijų išmoką (vienkartinę išmoką, anuitetą ir jų derinį)	1
	dalyvių, pasinaudojusių Pensijų kaupimo įstatymo suteikta galimybe vienašališkai nutraukti pirmą kartą sudarytą sutartį	0
	mirusių dalyvių	5

27. Pensijų fondo dalyvių struktūra pagal amžių ir lytį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:

		Dalyviai pagal amžių				iš viso
		iki 30	nuo 30 iki 45	nuo 45 iki 60	nuo 60	
Dalyvių skaičius	iš viso	6130	4854	1126	26	12136
	vyrų	3480	2878	627	22	7007
	moterų	2650	1976	499	4	5129
Dalyvių dalis, %	iš viso	100%	100%	100%	100%	100%
	vyrų	56,77	59,29	55,68	84,62	57,74
	moterų	43,23	40,71	44,32	15,38	42,26

VIII. IŠORINIAI PINIGŲ SRAUTAI

28. Per ataskaitinį laikotarpį faktiškai gautos lėšos:

Bendra gautų lėšų suma		7.419.159
Periodinės įmokos į pensijų fondą	Iš Valstybinio socialinio draudimo fondo	5.900.310
	Paties dalyvio įmokėtos lėšos	-
	Darbdavių ir kitų trečiųjų asmenų įmokėtos lėšos	-
Valstybinio socialinio draudimo fondo sumokėti delspinigiai		-
Iš garantijų rezervo sumokėtos lėšos		-
Iš kitų pensijų fondų pervestos lėšos	Iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	596.338
	Iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	922.511
Kitos gautos lėšos. iš viso		-

29. Išmokėtos lėšos:

Bendra išmokėtų lėšų suma		2.226.665
Pensijų išmokos	Vienartinės išmokos dalyviams	2.944
	Periodinės išmokos dalyviams	-
	Išmokos anuiteto įsigijimui	-
Į kitus pensijų fondus pervestos lėšos	Valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	478.583
	Valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	1.706.538
Išstojusiems dalyviams išmokėtos lėšos		-
Paveldėtojams išmokėtos lėšos		38.600
Kitais pagrindais išmokėtos lėšos . iš viso		-

IX. INFORMACIJA APIE GARANTIJŲ REZERVĄ

30. Pensijų fondo taisyklėse nustatyti įsipareigojimai garantuoti tam tikrą pajamingumą, garantuojamo pajamingumo dydis, per ataskaitinį laikotarpį į garantinį rezervą įmokėtų įmokų suma, jo investicinių priemonių portfelis, panaudojimo priežastis ir panaudota suma (jei buvo naudotas), rezervo dydis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir kita svarbi informacija:

Pensijų fondo taisyklėse garantuotas pajamingumas nėra nustatytas, todėl garantijų rezervas nėra formuojamas.

X. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO REIKMĖMS PASISKOLINTAS LĖŠAS

31. Pensijų fondo reikmėms pasiskolintos lėšos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:

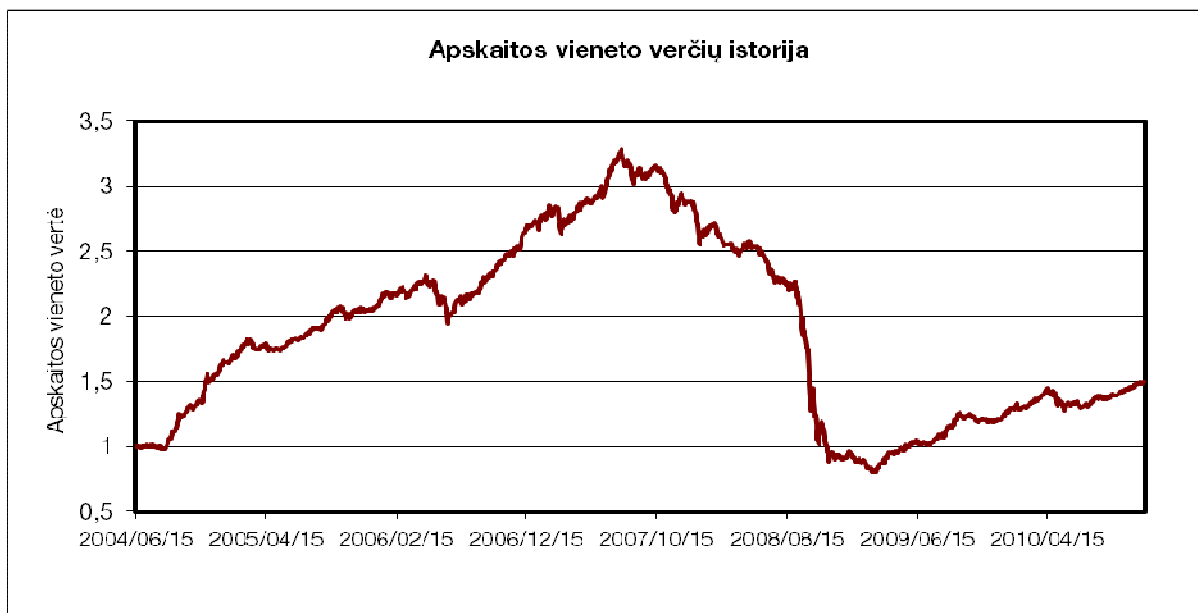
Per ataskaitinį laikotarpį ir jo pabaigoje pensijų fondo reikmėms pasiskolintų lėšų nebuvo.

XI. KITA INFORMACIJA

32. Paaiškinimai, komentarai, iliustruojamoji grafinė medžiaga ir kita svarbi informacija apie Pensijų fondo veiklą, kad būtų galima tinkamai įvertinti Fondo veiklos pokyčius ir rezultatus:

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

1 paveikslas. Vieneto vertės pokytis nuo Fondo veiklos pradžios

XII. ATSAKINGI ASMENYS

33. Konsultantų, kurių paslaugomis buvo naudotasi rengiant ataskaitą (finansų maklerio įmonės, auditoriai, kt.), vardai, pavardės (juridinių asmenų pavadinimai), adresai, leidimo verstis atitinkama veikla pavadinimas ir numeris:

Konsultantų paslaugomis ruošiant ataskaitas nebuvo naudotasi.

34. Ataskaitą parengusių asmenų vardai, pavardės, pareigos, darbovietė (jeigu ataskaitą rengę asmenys nėra bendrovės darbuotojai):

Ataskaitas parengė valdymo įmonės darbuotojai.

35. Valdymo įmonės administracijos vadovo, vyriausiojo finansininko, ataskaitą rengusių asmenų ir konsultantų patvirtinimas, kad joje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką Pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui:

Aš, UAB „Finasta Asset Management“ generalinis direktorius Andrej Cyba, patvirtinu, kad ataskaitoje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką Pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui.

(parašas)

**„FINASTA“ RACIONALIOS RIZIKOS PENSIJŲ FONDO
2010 METŲ ATASKAITA**

Aš, UAB „Finasta Asset Management“ vyr. finansininkė Audronė Minkevičienė, patvirtinu, kad ataskaitoje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką Pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui.

(parašas)

36. Asmenys, atsakingi už ataskaitoje pateiktą informaciją:

36.1. už ataskaitą atsakingi įmonės valdymo organų nariai, darbuotojai ir administracijos vadovas;

Vardas ir pavardė	Andrej Cyba	Audronė Minkevičienė
Pareigos	Generalinis direktorius	Vyriausioji finansininkė
Telefono numeris	(8~5) 236 18 56	(8~5) 203 22 36
Fakso numeris	(8~5) 273 22 44	(8~5) 273 22 44
El. pašto adresas	Andrej.Cyba@finasta.lt	Audrone.Minkeviciene@finasta.lt

36.2. jeigu ataskaitą rengia konsultantai arba ji rengiama padedant konsultantams, nurodyti konsultantų vardus, pavardes, telefonų ir faksų numerius, el. pašto adresus (jeigu konsultantas yra juridinis asmuo, nurodyti jo pavadinimą, telefonų ir faksų numerius, el. pašto adresą bei konsultanto atstovo(-ų) vardą, pavardę); pažymėti, kokias konkrečias dalis rengė konsultantai arba kokios dalys parengtos jiems padedant, ir nurodyti konsultantų atsakomybės ribas.

Konsultantų paslaugomis rengiant ataskaitas nesinaudota.